

ARABAKO ERRIOXAKO 2021EKO URTALDIAREN BALORAZIOA

Mamitze sasoiko euriteek, udako lehorteek eta iraileko eta urriko zorioneko euriteek zehaztu dute Arabako Errioxako urtealdi bikaina.

- **Kanpainaren garapena**

2020ko urriko ekaitz atlantikoen zirkulazioak ohi baino ur eta tenperatura hotzagoak utzi zituen, azaroan ez bezala. Hilabete horretan, antizikloiek lainoak eta prezipitazio txikiak eragin zituzten Ebro haranean.

Negua abenduan eta urtarrileko lehen egunetan baino ez zen agertzen hasi. Urtarrilaren 6tik aurrera, Filomena izeneko ekaitz gogor bat Espainia osoan sartu zen, eta Arabako Errioxan ura eta elurra utzi zituen kota baxuetan. Gertakari horren ondoren eta negua amaitu arte, tenperaturak altuak izan ziren, euririk gabe. Hori guztia kontuan hartuta, Arabako Errioxako neguko urtaroaren balantzea da prezipitazioak normalak izan zirela eta tenperatura leuna izan zela, eta bi hotz olatu baino ez zirela nabarmendu, urtarrilean eta martxoan.

Udaberria oso lehorra izan zen, batez ere apirilean, udaberri osoan pilatutako prezipitazioak urteko sasoi horretan ohikoa denaren ia erdira murriztu baitziren. Batez besteko tenperaturei dagokionez, apirilean eta maiatzean freskoak izan ziren, gehiegizko berorik gabe.

Apirilaren hasieran eta erdialdean, labore gehienak E egoeran zeudela (hosto luzatuak), erradiazio izozteak egon ziren, eta kalte handienak eremu berankorrenetan eta sakonune eta ibarbideetan eragin zituzten. Mahatsondo batzuetan ekoizpen ahalmena zeukaten aihen berriak ernaberritu ahal izan baziren ere, hotz goiztiarrak errendimenduak murriztea eragin zuen, eta horrek batez ere Arabako Errioxan, Bastidan eta Gatzagan eragin zuen, baina baita gainerako udalerrietan ere: Eskuernaga, Guardia, Eltziego, Navaridas, Leza, Oion, Iekora, Kripan, Lantziego, Bilar eta Mañueta.

Apirileko eta maiatzeko ur eskasiaren ondoren, maiatzaren amaieran eta ekaineko lehen egunetan uholde ekaitzak izan ziren Arabako Errioxako zati handi batean, eta eremu batzuetan txingorra bota zuen. Ekainaren 3ko eta 4ko ekaitzak nabarmendu behar dira, haien larritasunagatik, ekaitzen segida batek Ebroko harana txikitu baitzuen. Ur eta txingor prezipitazioak izan ziren, eta zenbait gunetan metro koadroko 50 litroko bota zituen ordu erdian. Urak lur asko arrastatu zuen, bideak eta azpiegiturak aurretik eramanda, eta uharrak eta behealdeak urpean utzita. Gainera, harriaren inpaktuaren ondorioz, mahatsondo asko ia landaredirik gabe geratu ziren, eta, horren ondorioz, kalteak eragin ziren aihenetan eta mahats mordoak mehaztu egin ziren. Kalte handienak Lapuebla eta El Campillar artean egon ziren, gehienbat Guardiako aurkintzetan, baita Iekora, Gorrebusto, Lantziego (batez ere Diaspro), Bilar, Oion eta Moreda Araban ere.

Ekaineko ekaitzen ondoren, udako hilabeteak, ekainetik irailera, oso lehorrak izan ziren, ia ur tantarik gabe; beraz, 2021eko mahats bilketari ekin zitzaion atzerapen fenologiko txiki batekin, uzta onaren itxaropenarekin kalitateari dagokionez, eta errendimendu eskasarekin.

Irailean euria hasi zen, eta Arabako Errioxan oso harrera ona izan zuen mahats mordoak aske eta osasuntsu zeudelako, eta hari esker lehorteak asko murriztutako aleak garbitu eta gizendu ziren.

Iraileko bigarren astean sartu ziren upategian kanpoko bariatate goiztiarren lehen mahats mordoak, baina zenbait euritek fruituaren bilketan eragin zuten, eta, ondorioz, etenaldi bat egin behar izan zuten. Iraileko azken astera arte ez zen mahats bilketa orokortu Arabako Errioxan. Bilketa selektiboa egin zen heltze prozesu optimora iritsi ziren mahastietan edo botritis infekzio arriskua zuten mahastietan.

Berriz ere, urri hasieran, beste ur ekaitz batek bilketa eten zuen une batez. Zorionez, hezetasunik gabeko lurrak eta mahatsondoak ondo asimilatu zuten ura, eta nola egunez tenperatura leunak eta iparraldeko brisak izan ziren nagusi, horri esker mahatsa osasuntsu mantendu zen.

Baldintza horiei eta tenperatura zabaltasun handiari esker, heltze prozesua ahalbidetu zen, zeina pixkanaka osatzen joan baitzen, eta bilketa iraunkor eta selektiboa erraztu zen urriko lehen hiru asteetan, Arabako Errioxa osoan. Urriko lehen hamabostaldian, tempranillo eta viura berdin moztu ziren, zeinak aurten, euriaren ondorioz, eskualdean ia modu egokituari heldu baitira.

Urriaren 4tik 17ra bitartean izan zen Arabako Errioxako mahats bilketaren jardura handiena, baina astebete geroagora arte ez zen kanpaina amaitutzat jo mendebalderen dagoen aldean eta goren dauden mahastietan.

Laburbilduz, 2021eko mahats bilketa ia azarora arte luzatu zen, eta gorabeherak egon ziren meteorologia aldakorraren ondorioz; hainbat eurialdi izan ziren, baina amaiera zorientsuarekin, mahatsak, oro har, aparteko osasunarekin eta heldutasun baldintza onenekin bere zikloa erabat osatzea ahalbidetu baitzuten.

- **Uztaren emaitzak eta balioespena**

Kontseilu Arautzailearen arabera, Arabako Errioxak ia 96,5 milioi kilogramo mahats bildu zituen 2021ean, 2020ko uztan baino apur bat gehiago, azken hori ere bolumen txikikoa izan baitzen; haietatik 77,9 milioi kilo Arabako Errioxako mahastietan ekoiztu ziren, 70,9 milioi mahats beltz eta 7,0 milioi zuri.

2021eko mahats bilketan, ohi baino luzeagoa, mahatsa oro har oso osasuntsu sartu zen upeltegian, eta koloreak atentzioa eman zuen, 2020ko uztakoak baino areago oraindik, ordukoaren kolorea ona izan bazen ere.

Loratze eta mamitze garaian euri ugari egin zuenez, mahats mordoak ale solteekin geratu ziren; hortaz, errendimenduak murriztu egin ziren eta, ondorioz, mahatsa osasuntsu egotea ahalbidetu zuten, bai eta heltze zikloaren bilakaera ere. Osasun egoera onari eutsi zitzaion udan, baldintza onak zeudelako, batez ere prezipitaziorik ez zelako egon. Aldiz, ekainean metatutako euriteak egon ziren, baina estresari neurrian eutsi zioten, aldi guztian, heltze aldiaren azken etapara arte. Mahats bilketatik gertu, meteorologiak kalitatearekin bat egin zuen: irailtik botatako urari esker eta egunez tenperatura neurritsuak eta gauean freskoak egiteari esker, heltzea motela eta progresiboa izan zen.

Gaur egun, Guardiako estazio enologikoan aztertu diren ardoek konplikaziorik gabeko hartidura alkoholikoa osatu dute, eta gehienek malolaktika amaitu dute.

Hauek dira Guardiako estazio enologikoan 2021eko urriaren 1etik 2022ko martxoaren 10era bitartean kalitatea kontrolatzeko aztertutako ardo beltzen batez besteko balio analitikoak:

Alkohol graduazioa: % 14,37 vol.
Azidotasan total tartarikoa: 5.28 g/l
pH: 3.70

Zama polifenolkoa, ITP: 63,97
Kolarearen intentsitatea: 13,74
Aterakin lehor totala: 28,69 g/l

Aurreko datuek erakusten dutenez, batez besteko maila handia da, bai eta kolorearen intentsitatea, zama fenolkoa eta aterakin lehorra ere, deituran bikaintzat kalifikatutako mahats bilketen gainetik. PH-ak eta azidotasun osoak Arabako Errioxako azken urtaldietako balioak erdietsi dituzte.

Analisi sentzorialari dagokionez, dastaketa batzordeak aztertutako ardo gehienek oso ezaugarri esperantzagarriak erakusten dituzte, sudurrean zein ahoan. Laginek kolore nabarmena dute, eta fruta bere osotasunean agertzen da; gehienak ondo egituratutako ardoak dira, ezaugarri desberdinen artean orekatuak, tanino oso biribilak eta ñabarduren profil aromatiko betea dutenak. Ezaugarri horiek guztiek 2021eko uzta kalitate handikoa aurreikusten dute ardo gazteentzat, eta enologia ahalmen handia ontzeko gordetzen direnentzat nola ardo beltzetan hala ardo zurietan.

Laburbilduz, parametro analitiko bikainak dituzten ardoak dira eta, egindako dastamenen arabera, analisi sentzoriala benetan ona da.

Gaur egun, esan daiteke, duen potentzial enologikoaren arabera, 2021eko uztaren balorazio orokorra Arabako Errioxako eremuan, Arabako Foru Aldundiko Mahastizaintza eta Enologia Zerbitzuaren arabera, honako hau dela: BIKAINA.

Arabako Foru Aldundiko Mahastizaintza eta Enologia Zerbitzua